

הלכה ד

אין מנחשין כעכו"ם שנאמר לא תנחשו, כיצד הוא הנחש כגון אלו שאומרים הואיל ונפלה פתי מפי או נפל מקלי מידי איני הולך למקום פלוני היום שאם אלך אין חפציי נעשים, הואיל ועבר שועל מימיני איני יוצא מפתח ביתי היום שאם אצא יפגעני אדם רמאי, וכן אלו ששומעים צפצוף העוף ואומרים יהיה כך ולא יהיה כך, טוב לעשות דבר פלוני ורע לעשות דבר פלוני, וכן אלו שאומרים שחוט תרנגול זה שקרא ערבית, שחוט תרנגולת זו שקראה כמו תרנגול, וכן המשים סימנים לעצמו אם יארע לי כך וכך אעשה דבר פלוני ואם לא יארע לי לא אעשה, כאליעזר עבד אברהם, וכן כל כיוצא בדברים האלו הכל אסור וכל העושה מעשה מפני דבר מדברים אלו לוקה

הלכה ו

איזהו קוסם זה העושה מעשה משאר המעשיות כדי שישום ותפנה מחשבתו מכל הדברים עד שיאמר דברים שעתידים להיות ויאמר דבר פלוני עתיד להיות או אינו הווה או שיאמר שראוי לעשות כן והזהרו מכך, יש מן הקוסמין שמשמשים בחול או באבנים, ויש מי שגוהר לארץ וינוע וצועק, ויש מי שמסתכל במראה של ברזל או בעששית ומדמין ואומרים, ויש מי שנושא מקל בידו ונשען עליו ומכה בו עד שתפנה מחשבתו ומדבר, הוא שהנביא אומר עמי בעצו ישאל ומקלו יגיד לו.

הלכה ח

איזהו מעונן אלו נותני עתים שאומרים באצטגנינות יום פלוני טוב יום פלוני רע יום פלוני ראוי לעשות בו מלאכה פלונית שנה פלונית או חדש פלוני רע לדבר פלוני.

הלכה ט

אסור לעונן אע"פ שלא עשה מעשה אלא הודיע אותן הכזבים שהכסילים מדמין שהן דברי אמת ודברי חכמים, וכל העושה מפני האצטגנינות וכיון מלאכתו או הליכתו באותו העת שקבעו הוברי שמים הרי זה לוקה שנאמר לא תעוננו, וכן האוחז את העינים ומדמה בפני הרואים שעושה מעשה תמהון והוא לא עשה הרי זה בכלל מעונן ה ולוקה.

הלכה י

איזהו חובר זה שמדבר בדברים שאין לשון עם ואין להן ענין ומעלה על דעתו בסכלותו שאותן הדברים מועילין, עד שהן אומרים שהאומר כך וכך על הנחש או על העקרב אינו מזיק והאומר כך וכך על האיש אינו ניזוק, ומהן אוחז בידו בעת שמדבר מפתח או סלע וכיוצא בדברים האלו הכל אסור, והחובר עצמו שאחז בידו כלום או שעשה מעשה עם דבורו אפילו הראה באצבעו הרי זה לוקה שנאמר לא ימצא בך וגו' וחובר חבר, אבל אם אמר דברים בלבד ולא הגיד לא אצבע ולא ראש ולא היה בידו כלום, וכן אדם שאמר עליו החבר אותן הקולות והוא יושב לפניו ומדמה שיש לו בזה הנאה מכין אותו מכת מרדות מפני שנשתתף בסכלות החבר, וכל אותן הקולות והשמות המשונים המכוערים לא ירעו וגם היטב אין אותם.

הלכה יג

איזהו דורש אל המתים זה המרעיב את עצמו והולך ולן בבית הקברות כדי שיבא מת בחלום ויודיעו מה ששאל עליו, ויש אחרים שהם לובשים מלבושים ידועים ואומרים דברים ומקטירין קטרת ידועה וישנים לבדן כדי שיבא מת פלוני ויספר עמו בחלום, כללו של דבר כל העושה כדי שיבא המת ויודיעו לוקה שנאמר לא ח ימצא בך מעביר וגו' ודורש אל המתים.

הלכה יד

אסור לשאול בעל אוב או בעל ידעוני שנאמר לא ימצא בך מעביר וגו' ושואל אוב וידעוני, נמצאת למד שבעל אוב וידעוני עצמן בסקילה והנשאל בהן ט באזהרה ומכין אותו מכת מרדות, ואם כיון מעשיו ועשה כפי מאמרו לוקה.

הלכה טו

המכשף חייב סקילה והוא שעשה מעשה כשפים, אבל האוחז את העינים והוא שיראה שעשה והוא לא עשה לוקה מכת מרדות, מפני שלא זה שנאמר במכשף בכלל לא ימצא בך הוא ולא שניתן לאזהרת מיתת בית דין הוא ואין לוקין עליו שנאמר מכשפה לא תחיה.

הלכה טז

ודברים האלו כולן דברי שקר וכזב הן והם שהטעו בהן עובדי כוכבים הקדמונים לגויי הארצות כדי שינהגו אחריהן, ואין ראוי לישראל שהם חכמים מחוכמים להמשך בהבלים אלו ולא להעלות על לב שיש תועלת בהן, שנאמר כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל, ונאמר כי הגוים האלה אשר אתה יורש אותם אל מעוננים ואל קוסמים ישמעו ואתה לא כן וגו', כל המאמין בדברים האלו וכיוצא בהן ומחשב בלבו שהן אמת ודבר חכמה אבל התורה אסרתן אינן אלא מן הסכלים ומחסרי הדעת ובכלל הנשים והקטנים שאין דעתן שלימה, אבל בעלי החכמה ותמימי הדעת ידעו בראיות ברורות שכל אלו הדברים שאסרה תורה אינם דברי חכמה אלא תהו והבל שנמשכו בהן חסרי הדעת ונטשו כל דרכי האמת בגללן, ומפני זה אמרה תורה כשהזירה על כל אלו ההבלים תמים תהיה עם ה' אלהיך.

Magic and things that go bump in the night

2 אבן עזרא ויקרא פרק יט פסוק לא

וריקי מוח אמרו לולי שהאבות אמת גם כן דרך הכשוף לא אסרם הכתוב. ואני אומר הפך דבריהם, כי הכתוב לא אסר האמת רק השקר, והעד האלילים והפסילים. ולולי שאין רצוני להאריך הייתי מבאר דבר בעלת אוב בראיות גמורות.

3 ספר החינוך מצוה רמט

משרשי המצוה, לפי שענינים אלה הם דברי שגעון וסכלות גמורה, ולעם קדוש אמיתי אשר בחר האל לא יאות להם שישעו בדברי שקר. ועוד שהם סבה להדיח האדם מאמונת השם ומתורתו הקדושה. ולבוא מתוכם לכפירה גמורה, שיחשוב כל טובתו ורעתו וכל אשר יקרהו שהוא דבר מקרי, לא בהשגחה מאת בוראו, ונמצא יוצא בכך מכל עקרי הדת. על כן, כי חפץ השם בטובתנו, ציונו להסיר מלבנו מחשבה זו ולקבוע בלבבינו כי כל הרעות והטוב מפי עליון תצאנה לפי מעשה האדם אם טוב ואם רע, והנחשים לא מעלין ולא מורידין, וכמו שכתוב [במדבר כ"ג, כ"ג] כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל. פרטי המצוה בפרק שביעי משבת ובתוספתא דשבת.

3 רמב"ן דברים פרק יח פסוק ט

ועתה דע והבן בעניני הכשפים, כי הבורא יתברך כאשר ברא הכל מאין עשה העליונים מנהיגי התחתונים אשר למטה מהן, ונתן כח הארץ וכל אשר עליה בכוכבים ובמזלות לפי הנהגתם ומבטם בהם כאשר הוא מנוסה בחכמת האיציטגניות, ועשה עוד על הכוכבים והמזלות מנהיגים מלאכים ושרים שהם נפש להם. והנה הנהגתם מעת היותם עד לעולם ועד, גזירת עליונים אשר שם להם. אבל היה מנפלאותיו העצומות, ששם בכח המנהיגים העליונים דרכי תמורות, וכחות להמיר הנהגת אשר למטה מהם, שאם יהיה מבט הכוכבים (בפניו) [בפנים] אשר כנגד הארץ טובה או רעה לארץ או לעם או לאיש, ימירו אותם הפנים העליונים עליו להפך במבט עצמו, כענין שאמרו תמורת ענג נגע. ועשה כן, להיות הוא יתברך שמו מהשנא עדניא וזמניא, קורא למי הים לעשות בהם כרצונו, והופך לבקר צלמות, מבלי שינוי טבעו של עולם, ושיעשו הכוכבים והמזלות מהלכם כסדרן... אבל ההנהגה הפשוטה אשר במהלכה הוא חפץ הבורא יתברך, אשר שם בהם מאז, וזה היפך. וזה סוד הכשפים וכחם שאמרו בהם (חולין ז ב) שהם מכחישים פמלייא של מעלה, לומר שהם היפך הכחות הפשוטים והם הכחשה לפמלייא בצד מהצדדין, ועל כן ראוי שתאסור אותם התורה שיונח העולם למנהגו ולטבעו הפשוט שהוא חפץ בוראו. וגם זה מטעמי איסור הכלאים, כי יבואו מן ההרכבות צמחים יעשו פעולות נכריות יולידו שינויים ממנהגו של עולם לרע או לטוב, מלבד שהן עצמן שינוי ביצירה, כאשר פירשתי כבר (ויקרא יט יט):

4 בראשית פרק כה

(ה) ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק: (ו) ולבני הפילגשים אשר לאברהם נתן אברהם מתנת וישלחם מעל יצחק בנו בעודנו: חי קדמה אל ארץ קדם:

5 רש"י שם

נתן אברהם מתנות - פירשו רבותינו שם טומאה מסר להם.

6 זוהר כרך א דף צז עמוד א

ולבני הפלגשים אשר לאברהם נתן אברהם מתנות וישלחם מעל יצחק בנו בעודנו חי קדמה אל ארץ קדם, ולבתר אתמשכו בההיא חכמה לכמה סטרין, אבל זרעא דיצחק חולקא דיעקב לאו הכי דכתיב (שם) ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק דא חולקא קדישא דמהימנותא דאתדבק ביה אברהם ונפק מההוא עדבא

Later sources

7 ספר באר הגולה - הבאר השני

כי העולם הזה נוהג על ידי העליונים והכשפים מבטלים אשר נגזר מצבא עליונים, בשביל כך נקרא המבטל גזירת עליונים אף ע"י שם בלשון כשפים.

8 ספר דרך ה' - חלק ג פרק ב - בענין הפעולה בשמות ובכישוף

הנה על פי הדרך הזה, כמו שהמציא לאדם דרך להשיג בו הארה והשכלה ורוח הקודש שלא כדרך הטבע הגשמי, כן הוצרך שימצא לטוב הגדול הזה, ההפך, והוא שיוכל האדם להמשיך חשך ועכירות ורוח טומאה שלא כדרך הטבעי, והוא ענין טומאות הכישוף והדרישה של המתים, שהרחיקתנו התורה מהם.

והנה כבר אמרנו במק"א שהתהוות הכישוף היא רק מפאת הצמצומים שהיו מוכרחים להיות בבריאת העולם, שבלעדי הצמצום לא הי' יכול העולם להבראות מפני שהי' מתבטל במציאות, ומפאת הצמצומים נתהוו ענין שניות וכישוף המכחישים פמליא של מעלה

10 תמים תהיה להגרי"מ הלל

והנה רוב ככל חכמי ישראל נמשכו בזה אחרי דעת הרמב"ן וכמו שכתב שכן מורים להדיא דברי רבותינו במקומות שונים שענייני המעונן והניחוש והכישוף הם פעולות ממשיים ועל ידם משיגים מה שמשיגים ויש בכוחם לעשות שינויי טבע ופלאות ולהודיע עתידות אלא שנאסרו לנו מפני שאנו כלל ישראל שורש נשמותינו חלק אלוה ממעל ומחצב נשמתנו לפני ולפנים ממחצבם של הפועלים במזלות וכישוף שהם במחצבים החיצוניים ומן הסתם ממחצב הקליפות והחושך ולא בגאלה חלק יעקב אלא במחצב הנשמות שלפנים מהם.

והמורם מדבריהם ז"ל בתוספת נופך בס"ד הוא כי הבורא יתברך אין סוף ברוך הוא האציל וברא ויצר ועשה ארבע העולמות הידועים המשתלשלים זה מזה עד עולמנו הגשמי וע"י התלבשות אורו בעולם האצילות דשם איהו וחיי וגרמוי חד בהון מחיה ומנהיג את כולם ולצורה הנהגת התחתונים משפיע בהם גם באמצעות ממונים רוחניים הנקראים מלאכים ששורשם בעולמות הבריאה והיצירה והעשיה וכן ע"י ממונים יותר תחתונים שבתחתית העשיה והם צבא השמים והמזלות שנתן בהם הארה וכח לפעול ולהשפיע בתחתונים כפי שנקבע והוטבע בהם וכדי שיהיה האדם בעל בחירה ברא זה לעומת זה עולמות הטומאה ומסר להם כוחות פעולה בתחתונים כפי יחס מעשיהם ועל כולם הוא המאציל העליון השליט בכל ואין עוד מלבדו לפעול ולעשות כרצונו בכל שלבי המציאות הנזכרים כולם.

והנה האדם ההולך בדרכי ה' בקיום מצותיו הוא בבחינת סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה באמצעות נשמתו האצולה מתחת כסא הכבוד ובכח תפלותיו ובקשותיו יכול לעורר ולהמשיך השפעות דקדושה מרום המעלות כפי המצטרך לטובת הכלל והפרט ובפרט אדם המעלה המתחסד עם קונו והבקי בתורת ה' בכל חלקיו עד למעשה בראשית ומעשה מרכבה והיודע כוונות ופעולות שמותיו ב"ה שעליו אמרו חז"ל צדיק גוזר והקב"ה מקיים עיין שבת דף נ"ט ע"ב אמנם מלבד זה גם ישנם דרכים ואופנים לעורר ולהמשיך השפעות דרך המלאכים דקדושה הממונים בפי תנאים וגדריהם על אותם ההשפעות הנדרשות וכל זה מסטרא דקדושה והבל תלוי בצדקת האדם וקרבתו אל ה' על ידי שלמות מעשיו ומדותיו אלא שעד עולם היצירה ההשגות והפעולות אינם מתערבים בבוחות הרע אבל בעשיה קרוב הדבר שנדבק הרע בטוב וכמ"ש באורך לקמן בשם האר"י ז"ל והנה עוד נמצאים דרכי פעולות שע"י ניתן לדעת ולבין ולשנות כוחות הטבע לצורך התחתונים והם בכח ידיעת חכמת הכוכבים והמזלות וזה לדעת עתידות וכדומה וע"י נישוף וכדומה באמצעות כוחות הטומאה עצמם לפעול שינויי הטבע וכלל ישראל שנשמתם חלק אלוה ממעל נחלתם עם הכוחות דקדושה כל אחד לפום דרגא דיליה אבל הגוים וכן רשעי ישראל הפונים עצמם מאת ה' יתברך ותורתו נחלתם עם הכוחות הטבעיים ודסטרא אתרא.

11 מכתבי הרב שר

בע"ד כבוד מרן ראש הישיבה שליט"א

בחרדת קודש ובכל הכבוד לכבוד מרן ראש הישיבה שליט"א באתי אני מקטני תלמידיו אשר בישיבה הק' בשאלתי ובבקשתי בדבר אשר מעיק עלי זה זמנים סובא ובעיקר גברה עלי המועקה בזמן האחרון באשר הענין מתקרב להלכה ולמעשה והוא כידוע שקוי היד סימנים על עתידו של האדם ואני אשר מזה זמן רב עיינתי בספרים המדברים בענינים אלו והצצתי אח"כ על ידי וראיתי שקוי המורה על מצב הנישואין מראה על עתיד חושך רור'ל ודברים אלו לא פרי דמיונות הם ובדרך כלל התאמת לי דבר זה כפי שהבחנתי אצל אחרים והענין הזה אינו נותן לי מנוח ובפרט בזמן האחרון אשר מתקרב אני לגיל הנישואין אני רגיל לומר פרקי תהילים כל יום כדי לקרוע מעלי גיד ועל כן נפשי בשאלתי איך לקדם פני הרעה ואולי יש לכבוד מרן שליחא דברים לגופו של ענין איני ינוול לחתום בשמי וכל שכן לבוא בדברים עם מרן שליט"א פא"פ מטעמים המובנים אקוה שכבוד מרן שליט"א יפנה לדברים אלוכי בנפשי הדבר

להשואל שיחי'

בתשובה על מכתבך הנני אומר לך בהחלט שזה איסור גמור להתעסק בזה ואסור לסמוך על זה ומפורש הוא בתורה בפרשת שופטים פרק י"ח פסוק י"ז תמים תהי' עם ה' וגו' ועיין שם בפירוש הרמב"ן וכן הוא בספר המצוות בהשגותיו על הרמב"ם בסוף מנין מ"ע שהשיג על הרמב"ם מה שהשמיט מצות עשה זו של תמים תהי' שלא לסמוך על מה שהכוננים ומזלות מראים ואנו אין לנו אלא לבטוח בה' וזולת זה הבל הבל ומה שראית זה מפני שבדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו אבל מי שלא מסתכל על זה ה' הוא מבטחו ואין לחוש לכל מה שראית מנאי מנחם מן שך

והנה היום חביב חידות ונפלאות תמים דעים כי בכל דור ודור הפליא חסדו אמתו ש' ה' ויאר לט ע"י השרידים אשר ה' קרא בכל דור ודור כנו' וגם בדורינו זה אהי הראשונים והאחרונים לא השנית גול ישראל ויקנא לארצו ויחמיל על עמו וישלח לנו עיר וקדיש מן שמיאל נחית הרב הגדול האהי החסיד תורי ורבי כמאר"ר ינתק לוריא אשכנזי זלה"ה מלא תורה כרתון במקרא במשנה בתלמוד בפלפול במדרשים והגדות * במעשה בראשית במעשה מרכבה בקי בשיתת אילנות בשיתת עופות בשיתת מלאכים מכיר בחכמת הפרט' הגו' ברשב"י צפ' ואתה תחזה יודע בכל מעשי בני אדם שעשו ושעתיד' לעשות יודע במחשבו' צ"א טרם יולאו' מן הבח' הפעל יודע עתידו' וכל הדברים שהוים בכל הארץ ולמה שגזר תמיד בשמי' יודע בחכמת הגלגול מי חדש ומי יקן ואיפת האיש האוא באיזה מקום תליה באדם העליון ובאה"ר התחתון יודע בשלהבת הנר ולהבת אש דברי' נפלאים מסכל ויפה בעיניו נשמות האדוקים הראשונים והאחרונים ותחמסק עמהם בחכמת האמת מכיר בריח האדם כל מעשיו ע"ד הא' יוקא צפ' בלק וכל החכמות הנזכרים היו אלו כמונחי' בחיק בכל עת שרצה בלתי יטוך להתבודד ולחקר עליה' ועיני ראו ולא זר דברי' מזהילים לא נראו ולא נשועו בכל הארץ מימי רשב"י ע"ה ועד הגה' * וכל זה השיג שלא ע"י שמוס קבלת מעשי' ח"ו כי איסור גדול יש בשמוס

שער ההקדמות וויטאל, חיים בן יוסף עמוד מס 10הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

אמנם ל"ו היה מעצמו ע"י חסידותו ופרישותו אחרי התעסקו ימי' ושנים רבים בספרים חדשים גם ימים בחכמה הזאת ועליה' האוסף חסידות ופרישות וטורה וקדושה היא הביאתו לידי איהו הגביא שהיה נגלה לוי תמיד ומדבר עמו פה א פה ולמדו זאת החכמה וכמו שאירע להראב"ד ז"ל כ"ל בשם הרקאנוני ואף אם פסקה נטוה רוח הקדש ע"י איהו ז"ל לא פסק וכמו שאבא בפסוק נביאים ע"פ וחבורה אשה נביאה

שער ההקדמות וויטאל, חיים בן יוסף עמוד מס 11הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

Ayin HaRa

13 תלמוד בבלי מסכת ברכות דף כ.

רבי יוחנן הוה רגיל דהוה קא אזיל ויטיב אשערי דטבילה אמר כי סלקן בנות ישראל ואתיין מטבילה מסתכלן בי ונהוי להו זרעא דשפירי כוותי אמרי ליה רבנן לא קא מסתפי מר מעינא בישא אמר להו אנא מזרעא דיוסף קא אתינא דלא שלטא ביה עינא בישא דכתיב בן פורת יוסף בן פורת עלי עין ואמר רבי אבהו אל תקרי עלי עין אלא עולי עין רבי יוסי ברבי חנינא אמר מהכא וידגו לרב בקרב הארץ מה דגים שבים מים מכסין עליהם ואין עין הרע שולטת בהם אף זרעו של יוסף אין עין הרע שולטת בהם

14 אבות דרבי נתן פרק טו:א

רבי יהושע אומר עין הרע ויצר הרע ושנאת הבריות מוציאין את האדם מן העולם. עין הרע כיצד מלמד שכשם שאדם רואה את ביתו של עצמו כך יהא רואה ביתו של חברו. וכשם שאדם רוצה שלא להוציא שם רע על אשתו ובניו כך יהא אדם רוצה שלא להוציא שם רע על אשת חברו ועל בניו של חברו. ד"א עין הרע כיצד שלא תהא עינו של אדם צר במשנתו של חברו. מעשה באדם אחד שהיה עינו צרה במשנתו של חברו נתקצרו חיינו ונפטר והלך לו:

פירושו מי שאינו שמח בחלקו ועיין את חברו העשיר ממנו מתי יעשיר עושר גדול כמוהו, והוא גורם רע לעצמו ולחברו, כאשר אמרו חכמי הטבע, החומר מכל אשר לרעהן אויר רולה מן המחשבה ההיא ושורף את הדברים שעוין בהם בעינו הרע, גם קרבו ישרף אחר שמתאוה לדברים שאין יכולת להיות מצוי בידו והמחשבה ההיא מקלקלת גופו כי יתקצר ומוציאתו מן העולם...

16 ספר נתיבות עולם ב - נתיב עין טוב - פרק א

ומאוד מאוד צריך האדם להזהר מעין הרע, הן הוא בעצמו כמו שאמרו במדרש (ילקוט מקץ מ"ב) שיעקב צוה את בניו שאמר להם למה תתראו שלא יהיו נכנסים כולם ביחד מפני עין הרע שלא ישלוט בהם, וגם ממון שלו ישמור מעין הרע, ובפרק מקום שנהגו (פסחים נ', ב') המשתכר בקנים ובקנקנים אין רואה סימן ברכה לעולם מאי טעמא משום דנפיש שלטא בהו עינא בישא, הרי לך כי מאוד יש לשמור ממונו מעין הרע, ולכך אמרו ז"ל יצו ה' אתך את הברכה באסמיק אין הברכה שולטת אלא בדבר הסמוי מן העין, וזה מפני כח העין, ודבר זה ענין גדול ואין להאריך בזה:

17 ספר אדיר במרום ח"א

אבל הרע עין הוא ענין אחר, כי הנה טוב עין בהאירו, מיד נפתחים כל שערי הברכה, וגם ממנו נמשך השובע. כי בהאירו הנה כל המדרגות מתגלות זו לזו, ונעשה התדבקות של אהבה ביניהם. אך הרע עין שרוצה לידמות לקדושה, גם הוא עושה מטעמים ומרבה הלחם. אך בהיות שטבע הס"א הוא רק למנוע ולהחסיר, על כן הנה בעוד שהוא רוצה להאיר הפנימיות שבו שהוא סוד הלב שיוצא דרך העינים כמו שידעת, הנה הוא כמו נרתע לאחור, כי אין בטבעו להתפשט להטיב. וזהו שסיים שלמה המע"ה, כי כמו שער בנפשו כן הוא אכול ושתה יאמר לך. כי להיותו רוצה להדמות כנ"ל, יאמר אכול ושתה. אך באמת לבו בל עמו, ר"ל לבו שהוא שורש הראיה כנ"ל, בל עמו, כי הוא מתחסר ונגרע ולא מתפשט ומתדבק. ונמצא שעין הרע עושה הרעב שהוא החסרון, והרע עין - אפילו במה שנשאר גורם שלא יהיה התדבקות כנ"ל. ולכן אמר, ואכלתם ולא תשבעו. ונמצא שהזנת המזון נמשך בכח הארת העין הזה, והבן:

18 מכתב מאליהו ח"ד

לפני הרבה שנים ביארנו שפעולת עין הרע מושרשת בעובדה שנפשות כל בני אדם קשורות ומעורות זו בזו וחייהם תלויים זה בזה בשורשם ברוחני, ואם אחד מקנא בחברו ועינו צרה בו, היינו שעצם מציאותו של חברו מטרידה אותו והיה רוצה לראותו בכל רע (שזוהי גדר עין רעה...) או במדה וחיי חברו תלויים בו, יתכן ויוכל לגרום על ידי זה למעט מחברו שפע חיים, וממילא יהיה יותר עלול לנזיקים ולאסון...